

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Всеукраїнська громадська організація
«Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України»
Асоціація патологів України
ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»**

**МАТЕРІАЛИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

10-12 жовтня 2018 року

м. Дніпро, Україна

ЗМІСТ

О.Л. Архіпкіна ТИПИ РЕМОДЕЛЮВАННЯ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ ТА ГІПЕРТОНІЧНУ ХВОРОБУ	13
Л.В. Бабийчук, С.Н. Коваль, В.Г. Бабийчук СТРУКТУРНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ МИОКАРДА МОЛОДЫХ КРЫС НА ФОНЕ СТРЕСС - ИНДУЦИРОВАННОЙ АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИИ	14
С.М. Білаш, О.М. Проніна, М.М. Коптев, А.В. Пирог-Заказникова, А.М. Білич, Д.О. Лавренко ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ШКОЛИ КАФЕДРИ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ І ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ	15
Н.О. Боднарчук, Д.І. Санагурський МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ У ЗАРОДКАХ В'ЮНА ВПРОДОВЖ ЕМБРИОГЕНЕЗУ ЗА ДІЇ ФЛУРЕНІЗИДУ	17
Ю.В. Боднарчук ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ У ВІДДАЛЕНІ ТЕРМІНИ ПЕРЕБІГУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ	18
О.А. Бойко, Г.Й. Лавренчук, В.В. Талько, А.І. Довгальок, І.М. Кліщ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ОЦІНКА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН В КУЛЬТУРІ КЛІТИН ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ НАЩАДКІВ ЩУРІВ, ОПРОМІНЕНИХ РАДІОІЗОТОПОМ ЙОДУ-131	19
О. Бондаренко, М. Хевікер-Траутвайн, Н. Ердман ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН В ЕФЕРЕНТНИХ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛАХ ПІСЛЯ ІМПЛАНТАЦІЇ БІОРЕЗОРБУЮЧИХ КІСТКОВИХ ІМПЛАНТАТІВ НА ОСНОВІ МАГНІЮ	21
Н.А. Бондарович, Л.В. Останкова, Е.Е. Ямпольская, М.В. Останков, О.В. Челомбитько, А.Н. Гольцев ВЛИЯНИЕ КРИОКОНСЕРВИРОВАННЫХ КЛЕТОК ФЕТАЛЬНОЙ ПЕЧЕНИ НА СТРУКТУРУ ОРГАНОВ ИММУНОГЕНЕЗА У МЫШЕЙ ЛИНИИ СЗН/НЕ	23
В.П. Бурлаченко, Н.М. Матюшина, Ю.Т. Комиссаржевская АНАЛИЗ ИММУНОГИСТОХИМИЧЕСКОЙ ДИАГНОСТИКИ «ЛИМФОМЫ ХОДЖКИНА» В ОДЕССКОМ ОБЛАСТНОМ ПАТОЛОГОАНАТОМИЧЕСКОМ БЮРО ЗА ПЕРИОД С 2014-2017Г.Г.	24
П.М. Быков, Е.И.Присяжнюк, Н.А.Шлокин АНАТОМИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ВЕРХНЕЙ БРЫЖЕЕЧНОЙ АРТЕРИИ ПО ДАННЫМ КОМПЬЮТЕРНО-ТОМОГРАФИЧЕСКОЙ АНГИОГРАФИИ	26
А.М. Василенко, Т.З. Буртняк СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ШЛУНКУ ТА ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ГІРНИКІВ КРИВБАСУ,	27

ЯКІ ХВОРИЮТЬ НА ХРОНІЧНИЙ ГАСТРОДУОДЕНІТ (КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Т.П. Василик УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ СКЕЛЕТНИХ М'ЯЗІВ І НЕРВОВО-М'ЯЗОВИХ ЗАКІНЧЕНЬ ПРИ ВЕНТРАЛЬНИХ ГРИЖАХ **28**

О.Ю. Вовк, І.В. Чеканова КРАНІОМЕТРИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ АСИМЕТРІЇ ЧАСТИН СЕРЕДНЬОЇ ЧЕРЕПНОЇ ЯМКИ **30**

Ю.М. Вовк, О.Ю. Вовк ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ – НАЙБІЛЬШ ПЕРСПЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ ЛЮДИНИ **31**

О.Ю. Вовк, І.В. Чеканова ВСТАНОВЛЕННЯ СТАТЕВОЇ ТА ВІКОВОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ЧЕРЕПІВ ПОХОВАННЯ КУРГАННОГО МОГИЛЬНИКА СКОРОБІР БІЛЬСЬКОГО ГОРОДИЩА (8-4 СТОЛІТТЯ ДО НАШОЇ ЕРИ) **33**

К.С. Волков, З.М. Небесна, Л.Д. Тупол, А.В. Довбуш, А.І. Довгалюк, І.Б. Гетманюк СТРУКТУРНІ ТА МОРФОМЕТРИЧНІ ЗМІНИ ПЕЧІНКИ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ТЕРМІЧНІЙ ТРАВМІ В СТАДІЇ ТОКСЕМІЇ **36**

Н.А. Галайда УЛЬТРАСТРУКТУРА РУБЦОВОЇ ТКАНИ И РАЗНЫХ СЛОЕВ РОГОВИЦЫ ПОСЛЕ ПРОНИКАЮЩЕГО РАНЕНИЯ ГЛАЗА **37**

Н.П. Гарасим, О.І. Бішко-Москалюк, Д.І. Санагурський СТРУКТУРНІ ЗМІНИ СЕЛЕЗИНКИ ЩУРІВ ЗА ДІЇ ГІСТАМІНУ І ГІПОХЛОРИТУ НАТРИЇ **39**

В.В. Гаргин, В.В. Алексеева ФИЗИОЛОГИЧЕСКАЯ ПЛОТНОСТЬ ВЕРХНЕЙ СТЕНКИ ВЕРХНЕЧЕЛЮСТНОГО СИНУСА И ЕЕ ИЗМЕНЧИВОСТЬ ПРИ ОСТРЫХ И ХРОНИЧЕСКИХ ФОРМАХ ВЕРХНЕЧЕЛЮСТНЫХ СИНУСИТОВ **40**

В.І. Гарець, Л.Я. Федонюк, К.В. Шевченко СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЛАСНОЇ ПЛАСТИНКИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ЯСЕН ЩУРІВ ПІСЛЯ ВПЛИВУ МЕТАКРИЛАТУ **41**

І.Є. Герасимюк, М.О. Вацик ОСОБЛИВОСТІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ КРОВОНОСНИХ СУДИН ЛЕГЕНЬ ЩУРІВ ЗА РІЗНИХ СТУПЕНІВ ЗАГАЛЬНОГО ЗНЕВОДНЕННЯ **42**

С.Г. Гичка, П.В. Кузик, В.А. Діброва БІОЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПАТОЛОГОАНАТОМІЧНОГО МАТЕРІАЛУ В НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ **43**

К.А. Гольцев, К.Ю. Пархоменко, И.А. Криворучко, К.А. Ажгибесов, И.Г. Гриша, Л.В. Останкова, А.Н. Гольцев ХАРАКТЕР МОРФОЛОГИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ В ИММУНОКОМПЕТЕНТНЫХ ОРГАНАХ КРЫС С ПЕРИТОНИТОМ ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ ЛИОФИЛИЗИРОВАННОЙ КОРДОВОЙ КРОВЬЮ **45**

Г.Ю. Гончаренко АКТИВНІСТЬ СТЕРОЇДНИХ РЕЦЕПТОРІВ В ЯЄЧНИКАХ У ЖІНОК З АДЕНОМІОЗОМ І ГІПЕРПЛАСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ ЕНДОМЕТРІЇ ТА БЕЗ У ПОСТ МЕНОПАУЗІ **46**

О.В. Градов ПОЛЯРИЗАЦИОННАЯ КОРРЕЛЯЦИОННАЯ ЭЛЕКТРОННО- **47**

ОПТИЧЕСКАЯ МИКРОСКОПИЯ (PCLEM). ПЕРВОЕ ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ СООБЩЕНИЕ	
Е.А. Григорьева, И.Ю. Мамай ИЗМЕНЕНИЯ КОРЫ МОЗЖЕЧКА ПОТОМСТВА КРЫС ПОСЛЕ ВВЕДЕНИЯ PGE2 САМКАМ ДЛЯ СТИМУЛЯЦИИ РОДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	49
П.В. Григор'сва, Т.В. Хмара, О.М. Бойчук ВАРІАНТНА АНАТОМІЯ ГЛИБОКОЇ СТЕГНОВОЇ АРТЕРІЇ У ПЛОДІВ ЛЮДИНИ 5 МІСЯЦІВ	50
Н.Б. Гринцова, А.М. Романюк, В.І. Бумейстер, Л.І. Карпенко, О.О. Устянський, А.В. Рудик МОРФОЛОГІЧНІ ТА МОРФОМЕТРИЧНІ ПЕРЕБУДОВИ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ АДЕНОГІПОФІЗА ЩУРІВ ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПОЗАКЛІТИННОЇ ДЕГІДРАТАЦІЇ СРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ	51
А.К. Гулевский, Е.Е. Жаркова ФЕНОМЕН «ОМОЛАЖИВАНИЯ» ЭРИТРОЦИТОВ ДОНОРСКОЙ КРОВИ ЧЕЛОВЕКА ПОСЛЕ ГИПОТЕРМИЧЕСКОГО ХРАНЕНИЯ И ИНКУБАЦИИ С НИЗКОМОЛЕКУЛЯРНОЙ ФРАКЦИЕЙ КОРДОВОЙ КРОВИ ЧЕЛОВЕКА (ДО 5 КДА)	52
В.А. Гуркин О ПРЕДПОСЫЛКАХ ВОЗНИКНОВЕНИЯ АНАТОМИИ В ДРЕВНЕЙ ГРЕЦИИ	54
Г.В. Довгаль, І.В. Шевченко ПОРУШЕННЯ РАННЬОГО МОРФОГЕНЕЗУ СЕРЦЯ ЗА УМОВ ВВЕДЕННЯ АЦЕТАТУ СВИНЦЮ	55
V.G. Dudenko, V.Yu. Vdovichenko, I.M. Korobka CLINICAL MORPHOMETRY OF MALE'S DIAPHRAGM IN THE SAGITTAL PLANE	57
Є.С. Дудченко, Г.Ф. Ткач, О.С. Максимова, Д.В. Годовас, М. І. Даниленко ХІМІЧНИЙ СКЛАД КІСТКОВОГО РЕГЕНЕРАТУ ЗА УМОВ ВПЛИВУ НА ОРГАНІЗМ ХРОНІЧНОЇ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ	58
Г.А. Єрошенко, Ю.В. Тимошенко ДИНАМІКА ЗМІН ЕКСПРЕСІЇ ВУГЛЕВОДНИХ ДЕТЕРМІНАНТ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ЗАЛОЗИСТОЇ ЗОНИ ТВЕРДОГО ПІДНЕБІННЯ ДО МАННОЗОСПЕЦИФІЧНОГО ЛЕКТИНУ КОНКАНАВАЛІНУ А ДЛЯ ІНТАКТНІЙ ГРУПИ ТВАРИН ТА ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЕКЗОГЕННОЇ ГИПОСАЛІВАЦІЇ	59
Ю.Г. Жадан, О.В. Шаповал ВИВЧЕННЯ УЛЬТРАМІКРОСКОПІЧНИХ ЗМІН ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ ПРИ ОПІКОВИХ ПОШКОДЖЕННЯХ	61
К.Н. Золотько, А.Н. Сукач ИССЛЕДОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРАНСПЛАНТАЦИИ КРИОКОНСЕРВИРОВАННЫХ АГРЕГАТОВ НЕЙРАЛЬНЫХ КЛЕТОК СОВМЕСТНО С МЕЗЕНХИМАЛЬНЫМИ СТВОЛОВЫМИ КЛЕТКАМИ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ИНТРАЦЕРЕБРАЛЬНОГО КРОВОИЗЛИЯНИЯ У КРЫС	63
В.Ю. Ілляшенко, Г.Ф. Ткач, В.З. Сікора, В.І. Бумейстер, А.С. Ткаченко, О.С. Максимова ВИЗНАЧЕННЯ МАКРО- ТА МІКРОЕЛЕМЕНТНОГО СКЛАДУ КРОВІ ЩУРІВ У НОРМІ ТА ЗА УМОВ ВПЛИВУ НА ОРГАНІЗМ СОЛЕЙ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ	64

МЕТОДАМИ АТОМНО-АБСОРБЦІЙНОЇ СПЕКТРОФОТОМЕТРІЇ

- Т.О. Квятковська** ІСТОРІЯ НАУКОВОГО СТУДЕНТСЬКОГО ГУРТКА КАФЕДРИ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ, АНАТОМІЇ І ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ (ДО 95-РІЧЧЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ) **66**
- Т.О. Квятковська, О.М. Павленко, Д.Е. Казбінова, П.С. Утченко** ПОШИРЕНІСТЬ ПОПЕРЕЧНОЇ ПЛОСКОСТОПСТІ СЕРЕД 18-24-РІЧНИХ СТУДЕНТІВ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ В МЕДИЧНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ **67**
- Ю.В. Кизюрина** СИНДРОМ ПАРКСА ВЕБЕРА – РУБАШОВА КАК ПРИМЕР НАРУШЕННЯ ЕМБРИОГЕНЕЗА СОСУДОВ **68**
- Е.О. Кіндратів** ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСПЛАЗІЇ ШИЙКИ МАТКИ, ЩО АСОЦІЙОВАНА З ПАПІЛОМАВІРУСНОЮ ІНФЕКЦІЄЮ У ЖІНОК ХВОРИХ НА БЕЗПЛІДДЯ **70**
- О.Г. Кметь** ВПЛИВ КАРБАЦЕТАМУ НА ГІСТОМОРФОЛОГІЧНИЙ СТАН КОРИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ТА ГПОКАМПУ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ХВОРОБІ АЛЬЦГЕЙМЕРА **71**
- А.К. Коваль, Л.В. Останкова, Е.Д. Луценко, Н.А. Бондарович, Е.Е. Ямпольская, М.В. Останков, А.Н. Гольцев** МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОРГАНОВ ИММУННОЙ СИСТЕМЫ У КРЫС ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ АТОПИЧЕСКОГО ДЕРМАТИТА ЛИОФИЛИЗИРОВАННОЙ КОРДОВОЙ КРОВЬЮ **72**
- І.В.Козловська, Г.Й. Лавренчук, А.О. Ковальчук, О.М. Загричук** АНТИПРОЛІФЕРАТИВНА ДІЯ БЕВАЦІЗУМАБУ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ МОДЕЛІ ПРОЛІФЕРУЮЧИХ КЛІТИН **74**
- І.І. Колосова, В.В. Майор, О.О. Краснов, К.О. Єгорова** ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЕМБРІОНАЛЬНОЇ СМЕРТНОСТІ ЩУРІВ ПІД ВПЛИВОМ КАДМІЮ ХЛОРИДУ ТА КАДМІЮ ЦИТРАТУ **75**
- І.А.В. Кондрат** ОСОБЛИВОСТІ УЛЬТРАСТРУКТУРНОЇ БУДОВИ ЗВІВИСТИХ КАНАЛЬЦІВ ЯЄЧКА **77**
- А.С. Короленко, Л.А. Песоцкая, Я.Д. Кочкарова** НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ВЗАИМОСВЯЗЕЙ МОРФОЛОГИЧЕСКИХ И БИОФИЗИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ФОРМЕННЫХ ЭЛЕМЕНТОВ КРОВИ **79**
- В.В. Кошарний, А.К. Каграманян, Л.В. Абдул-Огли, К.А. Кушнарьюва** МІКРОЦИРКУЛЯТОРНІ ЗМІНИ У СКЛАДІ СІМ'ЯНИХ ПУХИРЦІВ ЗА УМОВ МОДЕЛЮВАННЯ ТА РЕМОДЕЛЮВАННЯ ПОРУШЕНЬ КРОВООБІГУ **82**
- Ю.І. Кузик, О.О. Сіра** ХРОНІЧНІ РОЗШАРОВУЮЧІ АНЕВРИЗМИ АОРТИ: ПАТОМОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА **84**
- В.В. Лебединец, Л.В. Останкова, Д.В. Лебединец, Н.А. Бондарович, Н.Н. Бабенко, М.В. Останков, А.Н. Гольцев** ЭФФЕКТ ЛИОФИЛИЗИРОВАВАННОЙ КОРДОВОЙ КРОВИ НА ТЕЧЕНИЕ ДЕСТРУКТИВНЫХ ПРОЦЕССОВ В ГОЛОВНОМ МОЗГЕ **85**

КРЫС С РАЗВИТИЕМ ИШЕМИЧЕСКОГО ИНСУЛЬТА

- Л.А. Леонова, Л.В. Останкова, Н.А. Бондарович, М.В. Останков, Ю.А. Гаевская, А.Н. Гольцев** МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КОЖИ КРЫС С АТОПИЧЕСКОМ ДЕРМАТИТОМ ПОСЛЕ ВВЕДЕНИЯ КРИОКОНСЕРВИРОВАННЫХ КЛЕТОК ФЕТАЛЬНОЙ ПЕЧЕНИ **86**
- С.О. Луцик** ІМУНОГІСТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НАДНИРКОВИХ ЗАЛОЗ ПОТОМСТВА ЩУРІВ, ЩО РОЗВИВАЛОСЯ В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ГПО- ТА ГІПЕРТИРОЗУ МАТЕРИНСЬКОГО ОРГАНІЗМУ **88**
- О.С. Маєвський, М.В. Погорелов** ЗМІНА МІКРОЕЛЕМЕНТІВ СТІНКИ ПЕРЕДСЕРДЬ ТА ШЛУНОЧКІВ СЕРЦЯ ЛЮДИНИ У РІЗНІ ВІКОВІ ГРУПИ **90**
- О.Ю.Мазур, Ю.І.Кузик** ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ЛЕГЕНЬ У ПОМЕРЛИХ З ОЖИРІННЯМ: ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА АНАЛІЗ ВЛАСНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ **92**
- Г.І. Макуріна** КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНІ ПАРАЛЕЛІ ПРИ ПСОРІАЗІ З КОМОРБІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ **93**
- Л.П. Мартиросян, И.А. Баландина** ПАРАМЕТРЫ ЛЕВОГО ЖЕЛУДОЧКА ПО ДАННЫМ ЭХОКАРДИОГРАФИИ У ЛИЦ МУЖСКОГО ПОЛА ЮНОШЕСКОГО ВОЗРАСТА **95**
- N.A.Markhon, N.S. Bondarenko, V.I.Zhylyuk** EFFECT ROYAL JELLY EXTRACT ON NEURONAL INJURY IN RATS WITH EXPERIMENTAL METABOLIC SYNDROME **96**
- Д.Г. Марченко, Л.А. Філімонова** ЯКІСНІ УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ МІОФІБРИЛЯРНОГО АПАРАТА КАРДІОМІОЦИТІВ ЩУРІВ ТА ЇХ ЕМБРІОНІВ НА ПІЗНІХ ЕТАПАХ ПРЕНАТАЛЬНОГО ТА РАННІХ ЕТАПАХ ПОСТНАТАЛЬНОГО ПЕРІОДІВ ПІСЛЯ ДІЇ ЕТАНОЛУ **97**
- В. М. Мацькевич, Т. Л. Ленчук, В. М. Василик, В. І. Левандовський, П. Й. Гунчак, П. Ф. Дудій** АНАЛІЗ МОРФОЛОГІЧНОГО ТА ПРОМЕНЕВОГО МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ НИЖНІХ КІНЦІВОК ПРИ ХОЛОДОВІЙ ТЕРМІЧНІЙ ТРАВМІ **98**
- В.Д. Мішалов, О.В. Михайленко, О.В. Гринчишина** МОРФОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ УТВОРЕННЯ ПАСОЧКУ ОСАДНЕННЯ НАВКОЛО КРАЇВ ВХІДНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ РАНИ З УРАХУВАННЯМ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРЕТИЧНОЇ МЕХАНІКИ **100**
- О.М. Мота, У.М. Галюк, П.Б. Покотило** АНАЛІЗ ЛІНІЙНИХ ПАРАМЕТРІВ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ПРИКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ **100**
- Л.А. Налескіна, Д.М. Сторчай, Т.М. Яловенко, Л.М. Кунська, О.М. Ключов, Н.Ю. Лук'янова, В.Ф. Чехун** РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ: ОСОБЛИВОСТІ ЦИТОАРХІТЕКТОНІКИ ТА СТАНУ ЛАКТОФЕРИНУ У ПЕРВИННОМУ ОСЕРЕДКУ ХВОРИХ **101**

- А.А. Нефедов, С.Н. Дронов** ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НЕЙРОПРОТЕКТОРА ДЛЯ КОРРЕКЦИИ УЛЬТРАСТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ ЦНС, ИНДУЦИРОВАННЫХ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫМ АЛЛЕРГИЧЕСКИМ ЭНЦЕФАЛОМИЕЛИТОМ 103
- О.О. Нефьодова, О.І. Азаров, Г.М. Фролова** ВПЛИВ ХЛОРИДУ КАДМІЮ ТА ЦИТРАТУ ЦЕРІЮ НА ПОКАЗНИКИ ЕМБРІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЩУРІВ ПРИ ВНУТРІШНЬОШЛУНКОВОМУ ВВЕДЕННІ 105
- О.О. Нефьодова, Д.В. Білишко, І.О. Придіус** ЗМІНИ ЕМБРІОГЕНЕЗУ ЩУРІВ ПІД ВПЛИВОМ ХЛОРИДУ КАДМІЮ ПРИ ІЗОЛЬОВАНОМУ ВВЕДЕННІ ТА В КОМБІНАЦІЇ З ЦИТРАТОМ ГЕРМАНІЮ 107
- О.О. Нефьодова, О.І. Гальперін, В.В. Грузд** МОДИФІКУЮЧИЙ ВПЛИВ КОМПЗИТУ ЙОД+СІРКА НА ЕМБРІОТОКСИЧНІСТЬ ЦИТРАТУ КАДМІЮ В ЕКСПЕРИМЕНТІ НА ЩУРАХ 109
- О.О. Нефьодова, І.П. Задесенець** ВПЛИВ СОЛЕЙ КАДМІЮ НА ПОКАЗНИКИ ЕМБРІОГЕНЕЗУ ЩУРІВ ПРИ ВНУТРІШНЬОШЛУНКОВОМУ ВВЕДЕННІ ІЗОЛЬОВАНО ТА ЗА УМОВ КОРЕКЦІЇ ЦИТРАТОМ ЦИНКУ 111
- С.П. Новиков, Л.А. Кириллова, К.Б. Фролов** РОЛЬ СТИМУЛЯЦИИ ЭРИТРОПОЭЗА В ПРЕДОПЕРАЦИОННОЙ ПОДГОТОВКЕ ПРИ ХИРУРГИЧЕСКОМ ЛЕЧЕНИИ БОЛЬНЫХ С КОЛОРЕКТАЛЬНЫМ РАКОМ 114
- І.І. Окрім, Т.В. Хмара, І.І. Заморський** АТИПОВИЙ ВАРІАНТ ТОПОГРАФІЇ НЕПАРНОЇ ВЕНИ У ПЛОДА ЛЮДИНИ 5 МІСЯЦІВ 116
- У.В. Омеляш** ПІДГОСТРИЙ ТИРЕОЇДИТ ДЕ КЕРВЕНА: КЛІНІКО-ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ У ОПЕРОВАНИХ З ПРИВОДУ ЗАХВОРЮВАНЬ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ 117
- С.О.Опарін, О.О. Дядик, Я.П. Фелештинський, Б.В. Сорокін, К.С. Козлова, Д.В. Луценко, О.В. Грузинський** ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЛІКУВАННЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ КРОВОТЕЧ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕНДОСКОПІЧНОЇ ВИСОКОЧАСТОТНОЇ ЗВАРЮВАЛЬНОЇ БІПОЛЯРНОЇ ЕЛЕКТРОКОАГУЛЯЦІЇ 118
- М.А. Padalitsa, I.Y. Yevtushenko** ANATOMICAL HYSTERESIS OF RENAL CALYCES IN CHILDREN AND ADOLESCENTS 119
- В.И. Падалко, Н.А. Ремнева, Е.С. Проценко, А.И. Божков** ВОЗРАСТНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИБРОЗА ПЕЧЕНИ У КРЫС ПРИ ДЛИТЕЛЬНОМ ВВЕДЕНИИ ТЕТРАХЛОРМЕТАНА 121
- Н.О. Перцева, Д.І. Чуб** УЛЬТРАСТРУКТУРНІ УШКОДЖЕННЯ ТРОМБОЦИТАРНОГО ГЕМОСТАЗУ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 1 ТА 2 ТИПУ 123
- И.А. Петько, А.К. Усович** ФОРМИРОВАНИЕ И ПРЕОБРАЗОВАНИЕ ЖЕЛЕЗ И МЫШЕЧНОЙ ТКАНИ ПРОСТАТЫ ПЛОДОВ ЧЕЛОВЕКА 125
- Y.V. Pivovarenko** THE INFLUENCE OF THE GEOMAGNETIC FIELD ON THE MORPHOLOGY OF PLANTS 126

О.Т. Письменная, О.В.Николаева, О.В.Наумова МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ТКАНЕЙ ЗУБОВ ПОТОМСТВА КРЫС, ПОЛУЧАВШИХ ГИПЕРКАЛОРИЙНУЮ ДИЕТУ В ПЕРИОД БЕРЕМЕННОСТИ МАТЕРИ	128
П.Б. Покотило, У.М.Галюк СКАНУЮЧА ЕЛЕКТРОННА МІКРОСКОПІЯ СЕРЦЯ БЛИХ ЩУРІВ НА РАННІХ ТЕРМІНАХ ОПОЇДНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ	129
S.S. Popko, V.M. Evtushenko FEATURES OF THE PROSTATE-SPECIFIC ANTIGEN EXPRESSION BY HUMAN PROSTATE GLAND	130
О.В. Пославська, П.О. Гриценко, М.П. Федченко МОРФОМЕТРИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОЛОРЕКТАЛЬНОГО ФЕНОТИПУ РАКУ НЕВІДОМОЇ ПЕРВИННОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ	131
О.В. Пославська, І.С. Шпонька, П.О. Гриценко, П.В. Савченко КАРЦИНОМИ НЕВІДОМОЇ ПЕРВИННОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ З ІЗОЛЬОВАНИМ ОДНОСТОРОННІМ УРАЖЕННЯМ ПАХВОВИХ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛІВ У ЖІНОК	133
С.М. Потапов, О.М. Плітень, Д.І. Галата ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ СТУПЕНЯ ПУХЛИННОГО УРАЖЕННЯ ЯЄЧКА ГЕРМІНОГЕННИМИ ПУХЛИНАМИ ЗІ СТАДІЯМИ Т RTNS КЛАСИФІКАЦІЇ	134
О.Ю. Потоцкая, Е.Н. Шевченко СРАВНЕНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ ОБУЧЕНИЯ В ШКОЛАХ УКРАИНЫ, ИНДИИ И ИЗРАИЛЯ, ВЛИЯЮЩИХ НА АДАПТАЦИЮ К СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ	137
О.М. Проніна, М.М.Кобеньк МАКРОСКОПІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОГО РУБЦЯ ТОВСТОГО КИШЕЧНИКА ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ ВИКОРИСТАННІ ДЕСМОСІНУ	138
О.С. Проценко, О.В. Кравцов, Н.О. Ремньова, О.В. Шаповал МОРФОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТКАНИН ПРИ ОПІКАХ	139
Н.В. Репин, Л.Н.Марченко, Т.П. Говоруха, А.М. Васькович, В.И. Строна, Т.Н. Юрченко, Ю.А.Чиж МОРФО-ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ПОЧЕК ПРИ КОРРЕКЦИИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ПОЧЕЧНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТИ КРИОЭКСТРАКТОМ ПЛАЦЕНТЫ	140
Л.А. Романенко, П.А.Кобеза НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ГИСТОЛОГИИ НА КАФЕДРЕ ГИСТОЛОГИИ ГУ «ДНЕПРОПЕТРОВСКОЙ МЕДИЦИНСКОЙ АКАДЕМИИ МЗ УКРАИНЫ»	143
О.А. Савченко, О.А. Алексеевко, І.О. Мальцев, В.Р. Скорик ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПРЕСІЇ МАРКЕРУ WT-1 ТА KI-67 В ЕПІТЕЛІАЛЬНИХ ТА ГРАНУЛЬОЗОКЛІТИННИХ ПУХЛИНАХ ЯЄЧНИКІВ	144
Т.М. Сазонова ЕМБРИОГЕНЕЗ ПРОВІДНОЇ СИСТЕМИ СЕРЦЯ	146
Т.В. Святенко ЗНАЧЕННЯ ГІСТОЛОГІЧНОГО МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ВЕРИФІКАЦІЇ ДЕРМАТОЛОГІЧНОГО ДІАГНОЗУ	147
А.А. Скрынник, В.А. Оганесян, А.Г.Яблоков, О.В.Градов СИСТЕМА ДЛЯ	148

ПОЛУАВТОМАТИЧЕСКОЙ КЛАССИФИКАЦИИ ТКАНЕЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ОПТИЧЕСКОГО ДИФРАКТОМЕТРА ДЛЯ АНАЛИЗА БИОПОЛИМЕРНЫХ СТРУКТУР

О.М. Slobodian, N.M. Navarchuk, O.V. Guzik ALTERNATIVE METHODS IN THE STUDY OF HUMAN ANATOMY 150

С.С. Соколова МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ У ДІТЕЙ, НАРОДЖЕНИХ З МАЛОЮ ВАГОЮ ТІЛА 151

О.П. Сотнікова, Н.І. Молчанюк, Г.С. Фесюнова, Т.Д. Лотош УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ ТКАНИН ОКА КРОЛІВ ПІСЛЯ ІНСТИЛЯЦІЙ ЛІПОСОМАЛЬНОЇ ФОРМИ КВЕРЦЕТИНУ ТА ІН'ЄКЦІЙ ЕКСТРАКТУ БУРКУНУ НА ФОНІ МОДЕЛЬОВАНОЇ КОНТУЗІЇ ОКА СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ ТЯЖКОСТІ 153

Н.В. Станішевська РОЛЬ СЕЛЕНОПРОТЕЇНІВ В МЕХАНІЗМАХ КАНЦЕРОГЕНЕЗУ 155

І.І. Старченко, А.Г. Нікіфоров, В.В. Черняк, О.К. Прилуцький НЕЙРОНАЛЬНО – ГЛІАЛЬНІ СПІВВІДНОШЕННЯ В СПИННОМОЗКОВОМУ ВУЗЛІ ЛЮДИНИ У ВНУТРІШНЬОУТРОБНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ 157

В.Г. Стецишин, Л.В. Останкова, Т.Г. Дубрава, Л.В. Сокол, Н.А. Бондарович, А.Н. Гольцев ВЛИЯНИЕ ЛИОФИЛИЗИРОВАННОЙ КОРДОВОЙ КРОВИ НА СТРУКТУРУ МАТКИ КРЫС С ГЕРПЕСВИРУСНОЙ ИНФЕКЦИЕЙ 159

О.А. Тихвинская, Е.Ю. Рогольская ВЛИЯНИЕ ПОКРЫТИЙ НА ОСНОВЕ ПЛАЗМЫ КРОВИ НА ЗАЖИВЛЕНИЕ ЭКСЦИЗИОННЫХ КОЖНЫХ РАН У МЫШЕЙ 160

В.А. Туманський, С. В.Фень, Л.М. Туманська ХРОНІЧНИЙ НЕАЛКОГОЛЬНИЙ І АЛКОГОЛЬНИЙ СТЕАТОГЕПАТИТ: ПАТОМОРФОЛОГІЯ РЕПАРАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ В ПЕЧІНЦІ ТА ЇХ НАСЛІДКІВ 162

L.Ya. Fedonjuk, A.I. Dovgalyuk HISTOARCHITECTONICS OF THE CHORDAE TENDINEAE OF THE HUMAN MITRAL VALVE WITH MINOR CARDIAC ABNORMALITIES 164

Ю.В. Харченко, Н.С. Бондаренко, В.І. Жилюк ВПЛИВ АДЕМЕТИОНІНУ НА СТРУКТУРУ СА1 ЗОНИ ГІПОКАМПА ЩУРІВ ІЗ СУБХРОНІЧНИМ МЕДИКАМЕНТОЗНИМ ГЕПАТИТОМ 165

Т.В. Хмара, О.М. Галичанська, А.Б. Хмара, Т.В. Комар, К.З. Шевчук АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ ТИМУСА У ПЕРИНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ 166

І.С. Хріпков ДИНАМИКА УЛЬТРАСТРУКТУРНИХ ИЗМЕНЕНИЙ КОМПАРТМЕНТА ЭНЕРГООБЕСПЕЧЕНИЯ Фолликулярных Эндокриноцитов Щитовидной ЖЕЛЕЗЫ В ПРОЦЕССЕ ДИСТАНТНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ТРАНСПЛАНТИРУЕМОЙ ОПУХОЛЬЮ 168

О.С. Хухліна, А.А. Антонів, О.Б. Кузьмінська, О.Є. Мандрик, З.Я. Коцюбійчук МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМОРИДНОГО ПЕРЕБІГУ НЕАЛКОГОЛЬНОГО СТЕАТОГЕПАТИТУ НА ТЛІ ОЖИРІННЯ ТА ВТОРИННОАРТЕРІАЛЬНОЇ 169

ГІПЕРТЕНЗІЇ

- М.Б. Черкес** АНАЛІЗ ДЕЯКИХ ГЕОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВЕРХНЬОЩЕЛЕПНИХ ПАЗУХ У ОСІБ ЗРІЛОГО ВІКУ 170
- В.С. Черно, М.С. Казначєєва, С.О. Ворона, С.Ю. Коваль** МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ТКАНИН ДЕЯКИХ ОРГАНІВ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ ЗА УМОВИ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ (ЗА ДАНИМИ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ) 172
- О.М. Шарاپова** ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ В ЯЄЧКАХ ЩУРІВ ПІД ВПЛИВОМ НАСТОЯНКИ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ 174
- В.Ф. Шаторна, В.І. Гарець, І.І. Кононова, О.А. Земляний** ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФЕТАЛЬНОЇ ПЕЧІНКИ ЩУРА ПРИ КОМБІНОВАНОМУ ВПЛИВІ АЦЕТАТУ СВИНЦЮ І ЦИТРАТІВ МЕТАЛІВ 175
- І.В. Шевченко, Б.К. Косьмина** УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ОСНОВИ ПОРУШЕНОГО МОРФОГЕНЕЗУ СЕРЦЯ ЩУРІВ ПІД ВПЛИВОМ АЦЕТАТУ СВИНЦЮ 177
- К.В. Шевченко, Г.А. Єрошенко, А.І. Ячмінь, Д.Р. Крамаренко** РЕАКЦІЯ ОБМІННОЇ ЛАНКИ ГЕМОМІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЩУРІВ НА ХРОНІЧНУ ІНТОКСИКАЦІЮ ЕТАНОЛОМ 179
- T.V. Shynkarenko, I.S. Shponka, S.M. Chekan** COMPETENCY-ORIENTED EDUCATION: GOALS FOR PATHOLOGY COURSE 180
- М.А. Шишкін** МОЛЕКУЛЯРНО-ІМУНОГІСТОХІМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКСПРЕСІЇ КІ-67 КЛІТИНАМИ КОЛОРЕКТАЛЬНОЇ АДЕНОКАРЦИНОМИ 181
- Т.В. Шканд, А.Л. Татарець, М.О. Чиж, І.В. Слета, І.В. Бєлочкіна** ВИКОРИСТАННЯ ЧУТЛИВИХ ДО В'ЯЗКОСТІ ФЛУОРЕСЦЕНТНИХ БАРВНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ДЕГРАДАЦІЇ ГІДРОГЕЛЮ АЛЬГІНАТУ В ТКАНИНІ МІОКАРДА 182
- О.О. Яковець, С.В. Козлов** МОЛЕКУЛЯРНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ЛІМФАТИЧНОГО РУСЛА СЕРЦЯ НА ЕТАПАХ ПРЕНАТАЛЬНОГО ПЕРІОДУ ОНТОГЕНЕЗУ 184
- L.M. Yashchenko** MODERN VIEWS ON THE PATHOGENETIC AND PROGNOSTIC ASPECTS OF PROLONGED AND POSTTERM PREGNANCY 185

Таким чином, ектодермальний шлях формування веде до доліхопетальності і подальшої доліхоморфної, яка проявляється подовженням тіла, переважно поздовжніх і високих параметрів з паралельним звуженням всіх морфологічних структур і розвитком доліхоморфного конституційного типу людини. При цьому необхідно пам'ятати, що доліхоморфна статура поєднується з вузькоголовістю (доліхокранією і доліхоцефалією), звуженими формами грудної клітки, живота та великого тазу тощо.

Інша крайня будова тіла людини характеризується другим соматотипом ендодермального походження, що веде до брахіпетальності і брахіморфності усіх структур, які проявляються укороченням і потовщенням тіла, переважанням усіх поперечних параметрів з одночасним зменшенням поздовжніх і висотних параметрів, що проявляється брахіморфним конституційним типом людини. При цьому спостерігається круглоголовість (брахікранія, брахіцефалія), а також розширені та скорочені форми грудної клітки, живота та тазу.

Між зазначеними формами індивідуальної анатомічної мінливості, В.М. Шевкуненко відокремив середню або мезопетальності, мезоморфну форму тіла людини, що має мезодермальний шлях розвитку і усереднену характеристику поздовжніх, поперечних і висотних показників, яка веде до мезоморфного типу морфологічної будови.

ВСТАНОВЛЕННЯ СТАТЕВОЇ ТА ВІКОВОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ЧЕРЕПІВ ПОХОВАННЯ КУРГАННОГО МОГИЛЬНИКА СКОРОБІР БІЛЬСЬКОГО ГОРОДИЩА (8-4 СТОЛІТТЯ ДО НАШОЇ ЕРИ)

О.Ю. Вовк, І.В. Чеканова

Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

E-mail: irynachekanova@ukr.net

Актуальність. Антропология – це наука про походження й еволюцію людини, утворення людських рас і про нормальні варіації фізичної будови людини. Важливим розділом антропологии являється краніология, котра вивчає індивідуальні та групові зміни черепа. Вивчення особливостей черепів різних етнічних груп більш ранніх епох допомагає відповісти на питання сучасної краніологии.

Метою дослідження є встановлення статевої та вікової приналежності черепів людини з Курганного могильника Скоробір Більського городища.

Матеріали та методи. Були проведені краніометричні дослідження двох черепів з колекції Музею археології Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Черепа знайдені у похованні Курганного могильника Скоробір некрополя Більського городища (8-4 ст. до н. е.), основне погребіння – остання чверть 6 ст. до н. е. Розкопки

2017 року. Географічно поховання знаходиться у Полтавській області, с. Більськ. Виміри черепа проведено за стандартною краніологічною методикою.

Результати. Череп №1 представлений фрагментарно (присутня лицьова частина без нижньої щелепи, лобова кістка та частково права половина склепіння).

За відсутністю зношеності емалі зубів верхньої щелепи та наявності всіх цілих молярів можна віднести череп до людини 11-13 років. Якщо опиратися на дослідження черепів Кульчинської Л.О. (1982р.), то за виличним діаметром череп відноситься до людини 8-16 років, за шириною очниці зліва – 13-16 р., за верхньою шириною лица – 13-20 р., за довжиною піднебіння – 13-16р. Також за носовим, орбітним показниками та щелепно-альвеолярним індексом було встановлено, що череп №1 має середній за шириною ніс (мезоринія), середню орбіту (мезоконхія) та проміжну альвеолярну дугу. Отже можна припустити, що череп має мезокранний тип голови.

Для сучасних європеїдних черепів доцільно використовувати таблицю варіацій основних розмірів у чоловічих та жіночих групах, складену В.І. Пашковою.

Таблиця №1

Якісні показники черепа №1

№	Якісні ознаки	Стать		
		чол	жін	висновок
1	Поздовжнє ущільнення луски, лоб різко відхилений назад	+	-	Ж
2	Лобові горби	-	+	Ж
3	Надперенісся (glabella): а. ущільнене б. дугоподібне-опукле	-	+	Ж
		+	-	
4	Надбрівні дуги: а. поверхневе випинання або відсутність б. рельєфні, поширені	-	+	Ж
		+	-	
5	Надочномкова виїмка а. сліди або відсутність б. обмежена шиповидними бічними виростами	-	+	Ж
		+	-	
6	Очниці: а. округлої форми б. чотирикутної форми	-	+	Ч
		+	-	
7	Закруглені верхні та зовнішні краї очниці	+	-	Ж
8	Гострий нижній край грушоподібного отвору	+	-	Ж
9	Гострий нижній край виличної кістки	-	+	Ж
10	Форма альвеолярної дуги: а. параболоїдна б. U-подібна форма альвеолярної дуги	-	+	Ч
		+	-	

Для оцінки якісних ознак статевого диморфізму розраховувався додатковий коефіцієнт за наступною формулою (де Ч – кількість чоловічих ознак, Ж – кількість жіночих ознак): $ДК=100 \cdot \lg Ч/Ж$. Жіноча стать: ДК від -20,681 та менше. Стать не встановлена: ДК від -20,682 до + 26,552. Чоловіча стать: ДК від +26,553 та більше.

Виходячи з таблиці №1, встановлено ознак: 8 жіночих (Ж) та 2 чоловічих (Ч), ДК = -60.205. Це дозволяє зробити висновок, що череп належав особі жіночої статі.

Аналізуючи дані, наведені в таблиці №2, встановлено ознак: 1 жіноча (Ж), 5 вірогідно жіночих (ВЖ) та 1 невизначена. Це дозволяє зробити висновок, що череп належав до жіночої статі.

Таблиця № 2

Встановлення статі черепа №1 за краніометричними показниками

№	Найменування розміру	Показники (мм)	Стать
1	Поперечний діаметр eu-eu	107	Ж
2	Найменша ширина чола ft-ft	87	ВЖ
3	Лобова хорда n-b	107	Неопр. стать
4	Середня ширина обличчя zm-zm	84	ВЖ
5	Висота носа n-ns	47	ВЖ
6	Верхня ширина обличчя fmt-fmt	95	ВЖ
7	Ширина орбіти	38	ВЖ

Враховуючи всі наведені вище дані, череп належить до жіночої статі, а по зубному ряду верхньої щелепи до 11-13 відсутня зношеність емалі зубів і наявність всіх цілих молярів). При цьому слід враховувати, що існує цілий ряд робіт, які свідчать про достовірну різницю між розмірами черепа сучасної людини і людини скіфського часу (кін. 8 – поч. 3 ст. до н. е.). У останніх, в середньому, на 1,5-2 см менше, тому можна стверджувати, що кісткові фрагменти належали молодій жінці 18-22 років.

Череп № 2 представлений лівою частиною склепіння. Імовірно череп належить до чоловічої статі, на що вказує характерна і класична форма склепіння мозкового черепа. Зрілий чоловік 30-40 років з характерною і класичною формою склепіння мозкового черепа. Визначений вік даного індивідуума підтверджується товщиною кісток черепа, чітко вираженими міжкістковими швами (стріловидним, вінцевим і ламбдовидним та ін.) з характерними типами, розмірами та відсутністю стабілізації. При цьому на внутрішній поверхні препарату добре виражені відбитки синусів твердої оболони головного мозку (верхнього стріловидного, лівого і правого поперечних), а також хід і розгалуження середньої менингеальної артерії, що також підтверджує передбачуваний вік.